

податків, якщо вкрадена – казнокрад. У фіналі гри по одному гравцю з платників податків і казнокрадів кидають кубик й по черзі ходять по додатковому ігровому полі. Зелені комірочки стосуються дій платника податків (наприклад, державна податкова служба наклала штраф за невчасну та не в повному обсязі сплату податків), сірі – казнокрада (наприклад, національна поліція виявила злочин). Суму, зазначену в комірці, потрібно відняти від загальної суми грошей у платника податків або казнокрада. У кінці гри гроші підсумовуються і визначається переможець.

Таким чином, настільна гра «Платники та казнокради» – це інноваційний і цікавий метод навчання, який допомагає розкрити принципи функціонування бюджетної системи та необхідність відповідального використання грошей в суспільстві. З одного боку, її використання під час вивчення дисципліни «Бюджетна система» дає можливість активно взаємодіяти, використовувати стратегічне мислення та співпрацю з іншими, допомагає зрозуміти різні аспекти виконання бюджету, а з іншого – дозволяє на практиці усвідомити, як функціонує бюджет, які суми виділяються на різні цілі, яким чином незаконно зловживається службовим становищем для власного збагачення, що означає відповідальність за вчасну та в повному обсязі сплату податків.

Насамкінець зазначимо, що гейміфікація не є універсальним рішенням при вивченні тієї чи іншої дисципліни, але її успішність полягає в тому, як вона адаптується до конкретного контексту навчання. Для досягнення найкращих результатів кожен гейміфікований курс повинен бути ретельно спроектованим з урахуванням освітніх цілей і завдань. Саме ці цілі визначають, які ігрові механіки, нагороди та завдання включати. Також важливо пам'ятати про різноманітність стилів навчання студентів. Деякі можуть найкраще вивчати матеріал, беручи участь у групових завданнях, у той час, як інші можуть бути більш схильні до самостійної роботи. Гейміфікований курс повинен надавати можливість різним студентам обирати способи навчання, які найкраще відповідають їхнім потребам.

УДК 332

Стельмашук Юлія
студентка групи ПФ-31
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя
м. Тернопіль, Україна
Науковий керівник: Радинський Сергій
кандидат економічних наук
доцент кафедри економіки та фінансів
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя
м. Тернопіль, Україна

Yulia Stelmashchuk
Student of PF-31 group
Ternopil Ivan Puluj National Technical University
Ternopil, Ukraine
Scientific supervisor: Sergii Radynskiy
PhD (Economics)
Associate Professor of the Economics and Finance Department
Ternopil Ivan Puluj National Technical University
Ternopil, Ukraine

ДЕРЖАВНА ПІДТРИМКА БІЗНЕСУ В УМОВАХ ВІЙНИ GOVERNMENT SUPPORT OF BUSINESS IN THE CONDITIONS OF WAR

Повномасштабне вторгнення РФ на територію України дуже великою мірою відобразилось та досі відображається на економічній ситуації країни. З початку війни багато учасників малого та середнього бізнесу були змушені припинити свою діяльність та закрити свої справи з огляду на постійні обстріли, відключення електроенергії, зміни в ланцюгу

постачання товарів, спад попиту на певні товари та послуги. Припинення діяльності значної кількості підприємств – негативне явище для економіки країни, тому що будь-який бізнес є джерелом сплати податків, надходжень до бюджету.

Держава як ніхто інший змушена підтримувати учасників підприємницької діяльності й допомагати їм. Цікаво, що попри повномасштабні бойові дії та блекаути, бізнес в Україні продовжує розвиватися. За даними на початок квітня 2023 року кількість зареєстрованих ФОПів складає майже 2 мільйони, а компаній — понад 1,2 мільйони [1]. Варто зауважити, що динаміка підприємницької діяльності доволі позитивна, так протягом вересня 2023 р. українці відкрили 35 587 ФОПів. Це найвищі показники не лише за час повномасштабного вторгнення, але й за останні три роки [2]. З рис. 1 зрозуміло, що найбільш розповсюджена сфера – роздрібна торгівля, тобто можна зробити висновок, що українці потребують саме значної кількості різноманітних товарів, а підприємці відповідають запитам та очікуванням споживачів.

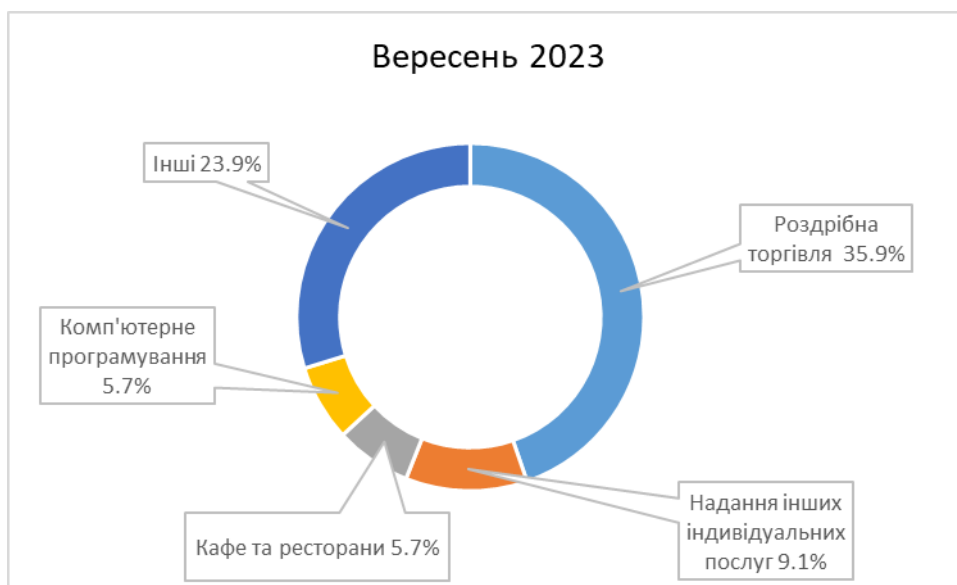

Рис. 1 Топ-сфери діяльності новостворених ФОПів в Україні за вересень 2023 р.
Джерело [2]

Повертаючи до державної підтримки бізнесу під час воєнного стану, варто сказати, що держава розробила багато програм для підприємців: компенсація за працевлаштування ВПО, допомога з релокації бізнесу, різноманітні грантові програми та конкурси для пошуку роботи. Держава взяла до уваги важливе питання – експорт в умовах війни й ДУ «Офіс з розвитку підприємництва та експорту» запустила оперативну платформу з актуальною інформацією для українських експортерів» які готові постачати свою продукцію за кордон в умовах війни та дати гідну відсіч всьому російському та білоруському у світі, створено кредитну програму для компаній, які через агресію рф потребують додаткового фінансування для реалізації експортних контрактів [3]. Головним завданням держави зараз залишається посилення економічних процесів на територіях, де не ведуться активні бойові дії. У той же час, країна повинна максимально стимулювати економічну адаптацію для підтримки армії, забезпечення національної оборони, відновлення та підтримки інфраструктури.

Війна триває уже більше півтора року й за цей час є значні результати підтримки державою бізнесу. Так, за рік війни за урядовою програмою релокації в більш безпечні регіони країни було переміщено 800 підприємств, 623 з яких вже відновили роботу на новому місці. Найбільше підприємств релокувались до західних областей України: Львівської (24 %), Закарпатської (14,5 %), Чернівецької (9,8 %), Івано-Франківської (8,3 %), Хмельницької (7,3 %), Тернопільської (6,3 %) [4]. Важливо, що результати урядових програм мають позитивний характер, зважаючи на статистику. За понад 15 місяців дії урядової

грантової програми «Робота держава інвестувала в розвиток малого й середнього бізнесу 4,4 млрд грн. Гранти на започаткування або розширення своєї справи отримали 8 тис. українців [5]!

Підводячи підсумки, варто зауважити, що держава намагається впроваджувати все нові механізми для підтримки та зміцнення бізнесу в умовах війни. Важливе розуміння підприємцями як правильно використовувати усі програми підтримки й стимулювати розвиток діючих бізнес-справ та, не менш важливо, розпочинати нові проекти, що будуть користуватись попитом на ринку.

Перелік використаних джерел:

1. Війна не зупинила бізнес. URL: <https://opendatabot.ua/analytics/business-growth-in-war> (дата звернення 21.10.2023).
2. Рекордну кількість нових справ українці відкрили у вересні. URL: <https://opendatabot.ua/analytics/fop-records-september> (дата звернення 21.10.2023).
3. Підтримка бізнесу в умовах війни. URL: <https://business.diia.gov.ua/wartime> (дата звернення 21.10.2023).
4. Міністерство економіки України. За рік війни в більш безпечні регіони релоковано 800 підприємств. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/za-rik-viiny-v-bilsh-bezpechni-rehiony-relokovano-800-pidpriemstv-tetiana-berezhna> (дата звернення 21.10.2023).
5. Міністерство економіки України. «Робота»: 8 000 підприємців отримали гранти від держави для розвитку бізнесу на 4,4 млрд грн URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/yerobota-8-000-pidpriemtsiv-otrymaly-hrany-vid-derzhavy-dlia-rozvytku-biznesu-na-44-mlrd-hrn> (дата звернення 21.10.2023).

УДК 338.28:330.5

Черкашин Інна

студентка групи ПФ-41

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя
м. Тернопіль, Україна

Науковий керівник: Тимошик Наталія

кандидат економічних наук, доцент

доцент кафедри економіки та фінансів

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя
м. Тернопіль, Україна

Inna Cherkashyn

Student of PF-41 group

Ternopil Ivan Puluj National Technical University

Ternopil, Ukraine

Scientific adviser: Natalia Tymoshyk

PhD (Economics), Docent

Associate Professor of the Economics and Finance Department

Ternopil Ivan Puluj National Technical University

Ternopil, Ukraine

ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ УКРАЇНИ: ВІД ІННОВАЦІЙ ДО ДЕРЖАВИ У СМАРТФОНІ UKRAINE'S DIGITAL TRANSFORMATION: FROM INNOVATION TO THE STATE IN A SMARTPHONE

Електронні документи, державні послуги онлайн та швидкий мобільний банкінг – усі ці речі українцям донедавна здавалися повсякденними та звичними. Однак через повномасштабну війну та вимушений виїзд за кордон багато наших співгромадян усвідомили, що всі технологічні здобутки України в секторі державних послуг – не буденна річ навіть для розвинених європейських держав.

Перші кроки до технологічного розвитку в Україні зробили ще в 90-х. У 1998 році Верховна Рада затвердила Національну програму інформатизації, яка діяла аж до 2022-го. Поняттям цифровізації тоді ще не оперували. На жаль, фінансування і контроль за